

NHÀ THỜ MỚI, VÀI ĐIỀU TÀN MẠN.

Vào ngày 29/04 lúc 12.30 p.m., công ty Lear đã trao chìa khoá cho cha xứ Joseph Vũ quang Cảnh, bàn giao nhà thờ mới lại cho giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm. Hiện diện ngoài cha xứ, một số anh em trong Ban Xây Dựng, ông Rob Layton của công ty Lear, còn có ông Richard Mysliwy, người Toà Giám mục Calgary đưa xuống để theo dõi công trình. Ai cũng biết là sẽ có sự chậm trễ, nhưng chờ đợi lấy nhà thờ trong sáu tháng thật chẳng dễ chịu chút nào. Dự định là nhà thờ sẽ xong vào lễ các Thánh đầu tháng 11/2014, nhưng sau đó, các thánh lễ Giáng Sinh 12/2014 và Phục Sinh 4/2015 vẫn phải tạm cử hành tại trường học Holy Redeemer. Trong thời gian cuối công trình, giáo dân sốt ruột một, cha xứ và BXD sốt ruột hai. Tuy nhiên, cha xứ đã đồng ý với BXD và quyết định rằng giáo xứ chỉ tiếp nhận nhà thờ khi các việc làm phải được hoàn thành theo đúng bản vẽ và quy định. Những sai sót nhỏ thì tạm thời chấp nhận, nhưng nhà thầu sẽ phải trở lại sửa cho đúng hợp đồng. Ngày nhận chìa khoá đánh dấu việc bàn giao chủ quyền cho địa phận và giáo xứ ngôi nhà thờ mới. Nhà thờ chưa hoàn toàn xong, nhưng sự ra vào không còn cần phải hỏi trước, và khi ra vào không cần phải có áo mũ giày dép an toàn. Ngôi nhà thờ mới từ lúc ấy, đã hoàn toàn nằm dưới sự cai quản của địa phận và giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm.

Tuy kéo dài, nhưng đối với đa số, thì nhà thờ mới của giáo xứ TVSL được xây quá nhanh. Ngay cả trong các phiên họp của các linh mục thuộc địa phận Calgary, ngôi nhà thờ mới này cũng được đưa ra như một tiêu biểu cho sự cố gắng vượt bậc của giáo xứ. Thật ra, sự chuẩn bị từ lúc bắt đầu cho đến ngày hoàn thành cũng kéo dài 4 năm. Khoảng tháng 6 năm 2011, suy nghĩ về việc xây nhà thờ hay chuyển đến một chỗ rộng rãi và khang trang hơn được đưa ra. Tháng 11 & 12/2011 giáo dân được hỏi ý kiến và gần 80% số phiếu tham khảo gởi về thuận với việc xây nhà thờ mới. Song song, miếng đất để xây nhà thờ mới cũng được giữ bằng một hợp đồng mua đất tạm thời. Ngày 31/07/2012, sau khi các điều kiện trong hợp đồng được thoả, miếng đất được mua xong và chủ quyền chuyển về cho địa phận. Thời gian kế tiếp là sự chuẩn bị cho công trình xây cất. Ngày 15/06/2013, Đức Giám Mục giáo phận Calgary, Frederick Henry đã đến dâng lễ động thổ, cùng với cha xứ, cha phó lúc ấy là cha Giuse Trần vinh Hà, và cha Micae Nguyễn trí Phi. Vài tuần sau đó, công ty Lear Constructions Ltd. bắt đầu san đất và đào nền móng. Công trình xây dựng kéo dài hơn dự tính và như đề cập đến ở trên, ngày 29/04/2015 vừa qua, cha xứ nhận nhà thờ mới, đánh dấu một biến cố có tính cách lịch sử thứ hai của giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm, đồng thời hoàn thành mong ước của giáo dân đã có từ lâu.

Trước đây, dưới thời cha Phaolô Trần trung Dung làm chánh xứ, một quỹ xây dựng giáo xứ cũng đã được lập ra. Năm 2006, khi chính phủ Alberta dưới thời thủ hiến Ralph Klein tặng cho mỗi người dân Alberta \$400.00, một số giáo dân đã dâng cúng hoặc một phần hoặc toàn bộ số tiền này cho quỹ xây dựng của giáo xứ. Ngân sách điều hành thặng dư của giáo xứ, cộng với những đóng góp thêm vào thời gian sau, đã để dành được cho giáo xứ một số tiền khoảng \$700,000. Số tiền này không lớn đủ cho công trình xây dựng một ngôi nhà thờ mới, nhưng ít nhất giáo xứ cũng có điểm tựa để nghĩ xa hơn. Như vậy, suy nghĩ của giáo dân về một ngôi nhà thờ khác rộng rãi và khang trang hơn đã có từ 10 năm trước, nhưng vì những điều kiện không thuận tiện, ý tưởng

này không thực hiện được. Khi cha Giuse Vũ quang Cảnh được chuyển về làm chánh xứ, và cha Dominic Phạm văn Bảo về làm phó xứ thì thời cơ đã chín mùi. Giáo xứ phát triển nhanh, nhà thờ cũ kỹ không đủ chỗ sinh hoạt, và quan trọng hơn là thiếu chỗ đậu xe. Tiệm sửa xe ngang hông nhà thờ thường cho giáo dân đậu xe dễ dàng vào những ngày lễ cuối tuần đã được bán đi và chủ mới cho xây ngay một khu chung cư trên là các phòng ở, dưới là các tiệm buôn bán. Chưa hết, nhưng bãi đất trống gần nhà thờ cũng đã sang tay, hoặc đã rục rịch lên kế hoạch xây những khu chung cư tương tự. Khi các dự án này hoàn thành, nhà thờ Thánh VSL ở khu Inglewood sẽ bị trôi vào giữa bởi những khu chung cư, không còn chỗ nhúc nhích. Đào sâu xuống làm chỗ parking dưới hầm thì tốn nhiều tiền, mà nhà thờ cũ vẫn hoàn cũ, chật chội vẫn chật chội. Hơn nữa, nhà thờ đã có 100 năm tuổi, đung chỗ này sẽ hư hỏng thêm nhiều chỗ khác. Thấy được những vấn đề này, nên 80% giáo dân khi được hỏi ý kiến, đã đồng ý xây nhà thờ mới. Được sự ủng hộ mạnh mẽ, cha xứ và cha phó đồng thanh ủng hộ cho kế hoạch xây nhà thờ mới.

Bài viết của ông Phạm Thường trong tập kỷ yếu này đã đưa ra chi tiết về con đường dài bốn năm từ lúc khởi sự cho đến hoàn thành, tưởng không cần phải lập lại. Nghiệm lại, thấy đúng là ý Chúa an bài. Có rất nhiều trở ngại khó khăn, đôi lúc tưởng chừng không vượt qua được, nhưng những lúc bóng tối dày đặc, lại có người chỉ đường hay nắm tay dắt ra chỗ sáng. Xây nhà thờ là một kinh nghiệm hoàn toàn mới mẻ đối với hai cha và giáo dân. Không ai biết rõ từ đầu đến cuối phải làm như thế nào, vì cả đời người, có mấy ai có dịp xây nhà thờ. Cha xứ mới về lạ nước lạ cái, ở Calgary một thời gian ngắn thì lại phát bệnh, suốt đời chỉ được ăn hoa quả, rau trái và những món ăn không muối. Cha phó Bảo lúc ấy cũng đã trên 70, có sự khôn ngoan, nhưng sức lực cũng xuống dần với thời gian. Ông kiến trúc sư Đoàn hữu Khải với nhiều tâm huyết và cố gắng, nhưng chỉ được một vài tháng, đã xuôi tay từ giã cõi đời. Ông chủ tịch Nguyễn ngọc Ánh trước khi xây nhà thờ, thì khoẻ mạnh năng nổ. Vừa vào cuộc, tự nhiên phát bệnh, phải đi mổ và nghỉ làm một thời gian. Ông Phạm Thường, được mời vào để giúp cho vấn đề tài chánh, thì cũng vừa hồi phục sau một cơn bạo bệnh nặng đến nỗi, ăn uống thì chẳng có cảm giác gì, tai thì không nghe được phải đeo máy. Người thì cứ phát phơ như liễu đào trước gió. Chưa bắt đầu xây nhà thờ, mà phần lớn những người đầu tiên đến cộng tác, ai cũng oặt eo như sậy và yếu như sên.

Đến đây, xin dừng lại để kể một kỷ niệm đáng nhớ có liên quan đến đôi tai không được thính máy của ông Thường. Thời gian đầu, khi lên gặp ông Michael Chan, CEO của Toà Giám mục, cha con có sự ngần ngại và e dè. Ngần ngại vì không biết phải trình bày thế nào cho đúng. E dè vì nếu kế hoạch đưa ra không được TGM cho phép, thì không thể tiến hành kế hoạch như mong muốn. Trong quá khứ, có lẽ đã có nhiều nhóm người lên Toà Giám Mục để xin xây nhà thờ mà không có sự chuẩn bị, nên trong những lần đầu gặp cha xứ và một số anh em, ông Michael Chan tuy lịch sự nhưng trong lời nói tỏ vẻ nghi ngờ và hơi lãnh đạm. Do đó khi nói chuyện, cha con cố gắng giữ "tone" vừa đủ và trình bày một cách rõ ràng nhưng nhả nhặn. Trong buổi họp lần thứ ba tại TGM, ông Phạm Thường phải đưa ra những dự tính tài chánh cho thấy giáo xứ có khả năng xây nhà thờ. Xui là hôm đó, máy nghe của ông Thường lại hết pin. Thói thường, khi đã không nghe rõ thì phải nói thật lớn. Đến phần trình bày hỏi đáp, ông Thường cứ oang oang nói to hết cỡ. Đang ở thế chủ động, ông Michael Chan giật mình, không biết tại sao ông tài chánh về

xây dựng lại như là hết mình. Và ông đổi thái độ, trở thành hơi bị động nghe những gì ông Thường nói. Sau đó thì cha con phải giải thích với ông Michael Chan về đôi tai không được thính và máy nghe không còn pin của ông Thường. Những lần sau, dường như được đồng cảm, ông Michael Chan và phái đoàn của giáo xứ trở nên gần gũi. Từ lúc đó trở đi, ông Michael Chan thực sự giúp và đưa ra những ý kiến thiết thực và bổ ích. Chúa Thánh Thần có lẽ xui khiến ông Phạm Thường "quát" và bắt nghe ông Michael Chan phải nghe những kế hoạch tài chánh của giáo xứ cho tường tận.

Về Ban Xây Dựng, tất cả những anh em không những không ai từng đứng ra tự xây dựng một công trình gì, mà đôi khi còn làm những ngành nghề chẳng ăn nhập gì tới với vấn đề xây cất. Ông Phạm Thường làm kế toán. Anh Đỗ Minh Sơn chủ nhà hàng, anh Nguyễn Hoàng Sơn chủ một công ty làm bộ phận kiểm soát lượng dầu, anh Nguyễn Ngọc Ánh làm hãng kính, anh Phan Minh Tâm hãng tiện, anh Nguyễn Thanh Tùng hãng máy giặt thảm. Có thêm anh Đặng Viết Tính làm điện lạnh, anh Vũ Minh Toàn trông coi ê kíp làm về xi măng và sân cỏ, anh Nguyễn Văn Hình kỹ sư hoá chất, anh Nguyễn Minh Hưng bán nhà, và cuối cùng thêm ông họa sĩ Đỗ Quốc Thắng (Quỳnh). Nhóm họp này họp lại thành một nhóm chủ lực để xây nhà thờ. Không lạ gì, khi tên các anh em được đưa ra, không thiếu những nghi ngờ bàn tán về khả năng của BXD. Đại khái "mấy ông này có biết gì mà xây nhà thờ". Nếu nhìn theo con mắt thường, thì nhà thờ khó hay không thể xây được vì chẳng ai biết rõ ràng về tiến trình xây nhà thờ. BXD lại quy tụ những người đa số chẳng có kinh nghiệm về xây dựng. Vậy mà cuối cùng nhà thờ cũng hoàn thành. Hoàn thành trong một thời gian kỷ lục so với hoàn cảnh của giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm, nêu lên một tấm gương tiêu biểu cho các giáo xứ khác về sự liên kết trong giáo xứ, về tinh thần hăng say dấn thân, và về sự hy sinh của các cha và giáo dân đóng góp phần tốt nhất của mình cho Chúa. Lý do hiển nhiên là giáo xứ có ơn Chúa đặc biệt. Ngày xưa các môn đệ ban đầu của Chúa Giêsu, đa số là thành phần lao động và thất học. Nhưng Giáo hội Chúa đã được xây nên bởi những con người chẳng tài giỏi gì này. Ngày nay, khi xây nhà thờ mới, hai cha (lúc này cha phó là cha Micae Nguyễn Trí Phi) và BXD dù chẳng giỏi giang và nhiều kinh nghiệm, nhưng từng bước, từng bước Chúa Thánh Thần soi sáng cho biết phải làm những gì. Hai cha, BXD và toàn thể giáo dân đã đóng góp phần có thể, tự biến mình thành khí cụ của Thiên Chúa. Kết quả là một ngôi nhà thờ mới đã mọc lên để giáo dân gốc Việt Nam đến thờ phượng Chúa cùng duy trì và phát triển những truyền thống giữ đạo tốt đẹp của con cháu 117 vị anh hùng tử đạo Việt Nam.

Nhận nhà thờ, nhưng công việc vẫn chưa xong. Mọi người sau đó lại bắt tay vào những việc không nằm trong hợp đồng để cho kịp với ngày khánh thành 11/07. Một điểm nổi bật trong suốt thời gian xây dựng là sự liên kết trong giáo xứ. Cha xứ là người luôn luôn nhấn mạnh về tinh thần liên kết. Trong các bài giảng, trong những lời cầu nguyện trước các phiên họp, hai cha luôn xin ơn Chúa giúp cho mọi người có sự liên kết. Liên kết nên cho dù có những bất đồng mọi người vẫn bỏ đi cái tôi, làm việc hăng say vì một mục đích chung. Liên kết nên ai cũng nhận ra khả năng của mình có giới hạn, cần sự cộng tác và làm việc trong sự khiêm nhường. Liên kết nên mỗi người một việc, đóng góp hết sức theo khả năng. Liên kết nên giáo dân đóng góp tiền bạc và thời gian hết lòng. Có những người hoàn cảnh eo hẹp, nhưng vẫn cố đóng góp khi nào có, như bà

goá trong Phúc âm. Liên kết nên dù có những lời bàn ra tán vào, nhưng không có chuyện "đâm bị thóc, chọc bị gạo" để giáo xứ bị phân tán. Xây nhà thờ xong mà khi ra vào không nhìn nhau, hay trong lòng tức tối, bức bối, hay tệ hơn nữa là chia phe phái, thì việc xây nhà thờ chẳng còn ý nghĩa gì. Giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm đúng là được ơn rất đặc biệt. Nhìn vào số người tình nguyện đến nhà thờ mỗi ngày để làm những việc còn lại sau khi đã nhận nhà thờ là thấy được sự liên kết của giáo xứ. Chỉ cần một lời mời gọi chung, nếu có thời gian, họ tự động đến làm tất cả những việc có thể, không quản ngại việc lớn nhỏ và làm với sự hăng say, vui vẻ. Nhiều giáo dân bị hút vào nhà thờ, ngày nào không đến được thì nhớ. Ngôi nhà thờ mới đã trở nên ngôi nhà chung mới cho giáo dân giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm.

Khi xây nhà thờ, một trong những câu hỏi thường được đưa ra là liệu nhà thờ mới có cần trong tương lai khi thế hệ sau này nhập vào với dòng chính, sẽ không đi nhà thờ Việt Nam nữa. Con cái lớn lên ở đây, tiếng Anh sẽ thành tiếng mẹ đẻ, và theo giả định, sẽ không thích đi nhà thờ nói tiếng Việt. Tiện nhất cho các em là đi nhà thờ nói tiếng Anh. Dễ hiểu và dễ cảm. Các nhà thờ Ý, Bồ đào Nha là những tấm gương soi vào để thấy rằng chỉ 20 năm sau khi có nhà thờ mới, không còn mấy ai đến. Nhà thờ trở nên quá rộng và tốn phí để duy trì. Vậy xây nhà thờ làm gì?

Nếu chỉ mới thoáng nghe, thì điều này có vẻ hợp lý. Nhưng nếu nhìn rộng hơn, thì vấn đề không đến nhà thờ của giới trẻ, không phải chỉ xảy ra tại các nhà thờ sắc tộc mà còn ở những nhà thờ của người bản xứ. Giới trẻ nói chung lớn lên, nếu không còn niềm tin, thì nhà thờ nào cũng không đi. Có nói đủ thứ tiếng, niềm tin mất thì nhà thờ cũng mất.

Cách đây một thời gian ngắn, khi đến tham dự thánh lễ ra trường lớp 9 của trường Holy Cross tại nhà thờ Holy Trinity, chúng tôi nghĩ đây sẽ là một thánh lễ đặc biệt đánh dấu một bước đi mới trong đời sống các em. Nhưng chúng tôi rất thất vọng. Vị linh mục dâng lễ thì sốt sắng, nhưng các em học sinh thì coi đây như một buổi dự thánh bắt buộc phải tham dự. Cả nhà thờ chỉ nghe vài giọng từ phía các thầy cô đáp lại lời xướng của linh mục. Các bài hát chiếu lên màn ảnh, nhưng chẳng mấy người hát, chỉ có tiếng đàn piano và violin đánh theo nốt nhạc. Rồi có một học sinh khi lên đọc lời nguyện, mắt la mảy liếc, xem việc lên trên bàn thờ là một trò đùa. Cả hai vợ chồng chúng tôi trên đường về đều đâm chiêu. Nếu chỉ khoán cho trường học thì khi thoát khỏi vòng tay gia đình, vấn đề đạo nghĩa của các em sẽ bị đẩy lùi vào tận một góc ngách nào đó không còn tìm được. Và dĩ nhiên chuyện tham dự thánh lễ vui thì đến, buồn hay bận một chút thì ở nhà. Một năm xung tội ít nhất một lần sẽ bị đổi thành một năm đi lễ ít nhất một lần trong mùa Giáng Sinh. Dần dần, chuyện phải đến sẽ đến. Nhà thờ không còn giáo dân thì phải đóng cửa hay bán đi.

Nhà thờ Việt Nam trong tương lai liệu có rơi vào tình trạng nói trên hay không? Không ai có thể trả lời được chuyện có thể xảy ra trong vòng hai chục ba chục năm tới. Nhưng xin thử nghĩ về yếu tố gia đình. Ai cũng phải đồng ý gia đình là ngôi trường học đầu tiên, là nơi ươm hạt giống đức tin và ước vọng tương lai của con cái. Đức Thánh Cha Phanxicô trong chuyến viếng thăm Phi luật Tân cũng đã nói thế giới cần "những gia đình tốt và mạnh mẽ" để vượt qua sự nghèo đói, sự quá thiên về vật chất, hay những nếp sống tự hủy diệt. Một trong những truyền thống tốt đẹp

của người Việt Nam là gia đình gắn bó chặt chẽ. Điều này được thấy rõ ràng trong các thánh lễ cuối tuần. Bố mẹ con cái và đôi khi cả ông bà cùng đến nhà thờ. Cha mẹ thúc giục con cái đến nhà thờ để hun đúc niềm tin và xin Chúa gìn giữ. Con cái trong những gia đình Việt Nam thường tôn trọng và nghe lời bố mẹ hơn. Đã bao năm rồi, việc đến nhà thờ chung đã không mất đi mà trái lại càng lúc càng trở nên mạnh mẽ. Truyền thống gia đình giúp hạt giống đức tin sinh sôi nảy nở. **Người Việt gọi nơi thờ phượng là nhà thờ, là ngôi nhà chung đến để đọc kinh, xem lễ. Đã là nhà thì gắn bó, ra vào cảm thấy ấm cúng. Người Việt do đó bị hút vào với ngôi nhà thờ hơn.** Chuyện vài chục năm nữa, những gì còn những gì mất không thể tiên đoán, nhưng cái tốt đẹp đang có trong tay thì nắm lấy và cố gắng làm cho tốt đẹp và phát triển lâu dài hơn. Tại sao lại cho là sắc tộc nào cũng giống nhau, giả định một hoàn cảnh không biết chắc, và buông ra những gì đang có trong tay?

Câu hỏi liệu xây nhà thờ có cần hay không cũng đưa đến một câu hỏi quan trọng khác: làm sao thế hệ sau này tiếp tục việc làm của các thế hệ đi trước? Giáo xứ Thánh Vinh Sơn Liêm là một giáo xứ trẻ, cả về thời gian từ lúc lập xứ, lẫn thành phần trẻ trong giáo xứ. Ngoài 200 em học sinh mỗi tuần đến học giáo lý và tiếng Việt, giáo xứ còn có nhóm tông đồ trẻ, ban giúp lễ, giới trẻ và nhiều thanh niên thiếu nữ không ở trong đoàn thể nào. Nhà thờ mới đã có, làm sao để thành phần trẻ cảm thấy đây là ngôi nhà của các em? Xây nhà thờ đã khó, xây dựng lớp trẻ thành những người thừa kế xứng đáng cả là một công trình. Trong bốn năm qua, giáo xứ đã dựa vào ơn Chúa và sự liên kết để hoàn thành ngôi nhà thờ. Trước mắt, giáo xứ vẫn tiếp tục xin Chúa ban ơn và liên kết hơn nữa, bỏ đi những cái tôi, những rào cản ích kỷ, những nhóm này của anh, nhóm khác của tôi, để cùng nhau hun đúc một thế hệ nhiệt thành, biết dấn thân vì công việc nhà Chúa.

Xây được ngôi nhà thờ mới đúng là một biến cố quan trọng. Giữ gìn và phát triển giáo xứ hơn nữa là điều đáng tán thưởng. Giúp giới trẻ lãnh lấy trách nhiệm và chu toàn trách nhiệm là một cố gắng vượt bậc. Nhưng đó là theo suy nghĩ giới hạn của con người. Sau 50 năm, 100 năm, những điều nói trên còn ai nhớ tới. Vài thế hệ nữa **qua đi**, còn ai biết đến cha cố Giuse Nguyễn công Lý, người sáng lập ra nhà thờ Thánh Vinh Sơn Liêm tại Calgary? Hay có ai còn quan hoài tới cha xứ Giuse Vũ quang Cảnh người đã đứng ra xây nhà thờ mới tại khu Forest Lawn? Nhìn vào tên của những giáo dân được khắc trên ghế quỳ ở nhà thờ cũ khu Inglewood, có ai biết được những người này là ai! Nhìn vào tấm hình cắt băng khánh thành, những khuôn mặt rạng rỡ ngày hôm nay sẽ phai mờ và cũng dần tan theo với thời gian! Tất cả sẽ qua đi! Tất cả là vô thường!

Chỉ có một điều đáng kể là những nén bạc được giao đã sinh lợi gấp đôi. Để đến ngày phán xét, có thể lấy trong túi ra mà giao lại cho Đấng Tối Cao. Cả vốn lẫn lời!

Nguyễn thực Tường